

Особливості психічного розвитку дітей 6-го року життя

6-й рік життя є переломним для дитини, багатим на такі новоутворення, які забезпечують перехід дитини до систематичного шкільного навчання, про що свідчать суттєві зміни в пізнавальній, вольовій та емоційній сферах.

На 6-му році життя дитини є уже достатньо усталеними і дієвими такі „внутрішні інстанції”, як образ „я”, самооцінка, самолюбство, рівень домагань, особистісні очікування та ін.

Діяльність старших дошкільників дедалі більше спонукається не окремими, ізольованими від інших мотивами, що не пов'язані одне з одним або навіть вступають між собою в конфлікт, а певною системою мотивів, де провідні, найбільш значущі для досягнення успіху в діяльності, набувають провідного значення і підкоряють собі більш часткові, ситуативні мотиви, які гальмують процес досягнення результату.

Дитина вже більш-менш реально оцінює свої можливості щодо здійснення того чи іншого завдання: „можу”, „не можу”, „це у мене вийде” і т.ін.

Розвиток взаємин дитини з дорослими та однолітками піднімається на якісно новий ступінь. Дитина починає оцінювати себе з точки зору інших людей, вона навчається ніби збоку аналізувати свої дії, приймати рішення, враховуючи при цьому можливу реакцію на її дії партнерів по спілкуванню.

Мислення дитини підноситься на новий ступінь розвитку, що виявляється в умінні оперувати уявленнями, в збагаченні змісту цих уявлень. Дитина стає здатною оперувати не лише поодинокими чуттєвими образами предметів, а й більш узагальненими уявленнями, в яких об'єднуються і поодинокі враження, і судження про ці предмети. Це означає, що мислення дитини стає відносно самостійним процесом. Залишаючись ще переважно наочно-образним, мислення дітей цього віку поступово робиться словесним, що є надзвичайно важливим для подальшого навчання в школі.

У нерозривному зв'язку з мисленням дитини здійснюється і її мовний розвиток. Від діалогічного мовлення здійснюється перехід до розгорнутих

висловлювань, які нерідко набувають форми монологу. Центральною ланкою у розвитку зв'язної мови є збагачення функцій внутрішнього мовлення. Внутрішнє мовлення починає функціонувати тоді, коли у дитини в умовах її практичної діяльності виникає проблемна ситуація, яку дитині треба осмислити.

Невіддільною від розвитку мислення і мови є уява дошкільників. Діти цього віку здатні вже керувати процесом фантазування для досягнення певної мети. Завдяки цьому можна говорити про розвиток у старших дошкільників не лише репродуктивної уяви, а й про зародження творчих форм уяви.

Включаючи дошкільників у різні види діяльності, дорослі повинні обов'язково враховувати їх схильності та інтереси, що в свою чергу створює позитивні передумови для розвитку як загальних, так і спеціальних здібностей підростаючої особистості.